

THEATER ZUIDPOOL 2015-2016

'AL TE LUIDE EENZAAMHEID'

succeshereneming – selectie
Theaterfestival 2015

Geselecteerd voor Het Theaterfestival 2015 en van oktober tot april op tournee in heel Vlaanderen en Nederland.

'SHAKE-SPEARES SONNETS'

nieuwe creatie

Een nieuwe compositie van Jorgen Cassier voor stem en Haken Continuum Fingerboard. Hij speelt en zingt zelf, in het Engels. Vertrekpunt is het herleiden van de sonnetten tot hun oorspronkelijke vorm van korte liedjes ("sonnetti"), waarin Shakespeare zijn meesterschap toont in de kracht van de spraak en de dictie. Het Gentse duo Hangaar (zie ook ZUIDPOOLs 'EMPEDOKLES') ontwerpt de videoscenografie. Première 3 december in THEATER ZUIDPOOL, Antwerpen.

'DE FIETSENDIEF'

nieuwe creatie

Nieuwe voorstelling van MartHal'tentatief in coproductie met ZUIDPOOL en Toneelhuis. 'De fietsendief' onderzoekt het leven in de hedendaagse stad, maar ontwikkelt zich als een fictief verhaal met grote waarheidsgetrouwheid. Vrij gebaseerd op de gelijknamige filmklassieker, gemaakt door Bart Van Nuffelen en Johan Petit met Sofie Declair e.a. Première 28 april in Toneelhuis, Antwerpen.

ZUIDPOOL *inviteert*

Het hele seizoen lang biedt Zuidpool residentieruimte en/of podium aan allerlei makers en gezelschappen uit Vlaanderen en Nederland. Dat zijn in 2015-2016 o.a. Tristero, Tg Maastricht, Kyoko Scholiers, Fernweh, Jules Deelder & Bas Van Lier, Jochen Balbaert, Lisa Verbelen/BOG, Michai Geyzen/Laika, Moeremans & Sons, het nieuwstedelijk, Cie Lodewijk/Louis en Tegenlicht docu/debat.

ZUIDPOOL repertoire

ZUIDPOOL houdt een aantal stukken op repertoire, en speelt in 2015-2016 onder andere 'VYSOTKSY', 'MACBETH' en 'OPUS XX' in Antwerpen en Gent.

RECUP #2 – feest

Tweede editie van "RECUP", een drie-weken durend feest met werk van ZUIDPOOL en vele anderen. Muziek, beeld, theater, dans, open lessen en debat; af en onaf werk, try-outs en releases, experimenten en veronachtzaamde kostbaarheden van (eeuwig) jonge artiesten. Van 4 tot 26 maart 2016 op diverse locaties in Theater Zuidpool, Antwerpen.

ZUIDPOOL is Jorgen Cassier, Sofie Declair, Koen van Kaam, Flore Opsomer, David Cornille, David Van Hove.

De Vlaamse overheid investeert in ZUIDPOOL.
Omdat verbeelding werkt.
Vlaanderen
verbeelding werkt

THEATER ZUIDPOOL
Lange Noordstraat 11
2000 Antwerpen

www.zuidpool.be

THEATER ZUIDPOOL *speelt*

'

Al te luide eenzaamheid' schetst het portret van een eenzame papierpletter. In een smerig stinkhol perst hij balen van boeken en oud papier. Uit de stroom bagger die de beschaving dagelijks over hem uitstort, redt hij de mooiste boeken van de vernietiging. Zo komt hij – ondanks zichzelf – in aanraking met parels uit de wereldliteratuur, filosofie en poëzie. Met wat hij vindt, probeert hij zin te geven aan zijn leven en aan de wereld rondom hem. Op zijn ondergrondse vuilnisbelt verheft hij zich tot filosoof, estheet en diepzinnig levensgenieter. Tot alles hem plotseling ontnomen dreigt te worden...

Al te luide

eenzaamheid

Een rauwe, pijnlijk grappige vertelling over macht en onmacht, over liefde, filosofie, erotiek en alcohol. Maar vooral over al te luide eenzaamheid.

Het leven van Bohumil Hrabal (1914-1997) is nauw verbonden met de dramatische geschiedenis van zijn land

in de 20ste eeuw. Tijdens zijn leven had hij vier nationaliteiten. Hij werd geboren in de dubbelmonarchie Oostenrijk-Hongarije onder keizer Franz Jozef, groeide op tijdens de Eerste Republiek, maakte eerst de verschrikkingen van het Naziregime mee en na de Tweede Wereldoorlog die van het stalinistisch regime. De Fluwelen revolutie van 1989 veranderde een en ander, maar hij bleef veeleer sceptisch. In 1993 werd het land gesplitst in Tsjechië en Slowakije, en hij overleed in de periode dat Tsjechië op weg was lid te worden van de Navo en van de Europese Unie.

"Ik ben een onwettig kind. Op een mooie zondagmorgen heeft mijn moeder aan haar ouders heel omzichtig aangekondigd dat ze zwanger was en dat haar vriend niet met haar wilde trouwen. Mijn opvliegende grootvader heeft ons naar de koer

gesleept, hij haalde zijn geweer boven en schreeuwde in het Moravisch: "Ga op je knieën zitten, ik maak je kapot!" Gelukkig kwam mijn grootmoeder, die genoeg tegenwoordigheid van geest had, naar buiten op de koer en zei: "Kom eten, de soep wordt koud." Bohumil Hrabal groeide op in de brouwerij waar zijn moeder en stiefvader werkten, en waar hij ook zijn oom Pepin leerde kennen, die als personage in veel van zijn werk zou terugkeren. Hrabal ging rechten studeren in Praag, maar door de uitbraak van de Tweede Wereldoorlog werden de universiteiten gesloten. Zo zag hij zich genoodzaakt allerlei baantjes aan te nemen, zoals notarisklerk, spoorwegbeambte, toneelknecht, metaalarbeider, verzekeringsagent, arbeider in een brouwerij, papierpletter... Een arbeidsongeval maakte hem vanaf de jaren vijftig gedeeltelijk werkonbekwaam; hij mocht alleen nog lichte arbeid verrichten. Mede daardoor kon hij zich gaan toeleggen op het schrijven.

Hrabal haalde inspiratie voor zijn werk uit zijn eigen leven, uit zijn directe omgeving of uit wat hij hoorde en zag in zijn stamkroegen. Geen intellectueel discours, maar concrete ervaringen vormden de basis voor zijn verhalen. Met de steun van bevriende kunstenaars publiceerde hij in de jaren vijftig zijn eerste werk. Pas begin jaren zestig werd het stalinistisch bewind, en de heersende kunststroming van het socialistisch-realisme, iets losser en ontstond er meer publicatievrijheid. Uit die tijd, de aanloop naar de Praagse Lente, dateert Hrabals eerste roman 'Zwaarbewaakte treinen'. De verfilming ervan kreeg in 1968 de Oscar voor beste buitenlandse film, en vestigde mee de reputatie van Hrabal in het buitenland. 'Al te luide eenzaamheid' ontstond tussen 1972 en 1976. Intussen was de Praagse Lente onderdrukt door de Sovjettroepen en werd het bewind teruggedraaid naar het stalinisme van de jaren vijftig. Wie zich niet loyaal betoonde aan de nieuw partijpolitieke lijn, was gedoemd dissident te worden. Vele opkomende schrijvers 'kozen' voor een ondergronds bestaan, waarbij hun teksten via vrienden en kennissen werden verspreid en hun weg vonden naar Tsjechische uitgeverijen die in het buitenland waren opgericht. Hrabal hoorde halvelings bij de dissidenten en had er affiniteit mee, maar was er nooit actief bij betrokken. De autoriteiten zetten hem enorm onder druk en konden hem uiteindelijk overtuigen om een publieke verklaring te ondertekenen, waarin hij zich zogenaamd schikte naar de partijpolitiek. Het leverde hem bijzonder veel kritiek op, en van overheidswege niet de beloofde vrijheid, maar gecensureerde publicaties. Tegelijkertijd bleef Hrabal ook dissidente teksten schrijven, die ondergronds circuleerden en ook het buitenland bereikten. Dit tekent zijn paradoxale houding ten aanzien van de politiek en de buitenwereld in het algemeen. Wellicht was hij vooral bang, en wilde hij bovenal blijven schrijven, hoe dan ook. Veel van zijn werk, ook 'Al te luide eenzaamheid', draagt duidelijk een dissidente stempel. Vandaar ook dat zijn omvangrijke oeuvre pas na de Fluwelen revolutie van 1989 in niet gecensureerde vorm verschijnt, in maar liefst negentien boekdelen.

Hrabals werk is onmiskenbaar beïnvloed door het existentialisme en door het surrealisme. André Breton inspireerde zijn manier van schrijven: vaak in één ruk, als een *écriture automatique*, in bijzonder lange zinnen zonder interpunctie of alinea-indeling. Vaak vervlocht hij in een later stadium verschillende stukken teksten door elkaar, parallel aan hoe een aantal beeldend kunstenaars uit zijn omgeving te werk gingen. Een andere, zeer belangrijke invloed was die van zijn kunstbroeder

Vladimir Boudnik, die in zijn Explosionalistisch Manifest pleitte voor een moraal van afbraak, destructie en vernietiging. Hrabal-kenner Koen Haagdorens: "In een grote explosionalistische act wilde Boudnik de bestaande structuren opblazen, om door te kunnen dringen in het hart van de opengereten materie. Het is het contact met die onbewerkte, rauwe materie die de mens een kosmische ontlading moet geven 'die ieder lid van het collectief verheft tot absoluut almachtig mens'. 'Elk van u wordt kunstenaar als hij zich weet los te maken van zijn vooroordelen en onverschilligheid', zo argumenteerde Boudnik in zijn Tweede Explosionalistisch Manifest, daarmee de ethische én artistieke implicaties van zijn project samenvattend." In het werk van Hrabal zijn onbehouwen, ongewassen, wroetende types alomtegenwoordig en vormen ze een schril contrast met de gezonde, blakende socialistische arbeiders. "Hrabal biedt zijn personages en lezers geen marxistische zelfherkenning in een afgewerkt product, maar een duizelingwekkende duik in het hart van de materie."

In 1997 viel Hrabal – al dan niet met opzet – uit het raam van het ziekenhuis waarin hij preventief was opgenomen. De legende wil dat hij net duiven aan het voeren was, en dat hij zo een dood stierf die enkele van zijn personages al eerder waren gestorven.

bronnen *Koen Haagdorens en John Fitzmaurice in Zuidpool-tijdschrift 7 – 1998 n.a.v. de voorstelling 'Ik heb de koning van Engeland bediend'; Kees Mercks in het nawoord bij zijn vertaling 'Verpletterde schoonheid', met de romans 'Zwaarbewaakt treinen', 'Al te luide eenzaamheid' en 'Ik heb de koning van Engeland bediend', uitgegeven bij Prometheus in 2013.*

Meer Hrabal op TAZ op 02/08 11u
Salongesprek over Hrabal en deze voorstelling met Hrabalvertaler Kees Merckx, Charlotte De Somviele (De Standaard, UA), Dirk Pauwels & Koen van Kaam.

+ Aansluitend boekvoorstelling van 'Lieve Dubenka', brieven van Hrabal uitgegeven door Pegasus.

AUGUSTUS	
13 – 15/08	FEST. BOULEVARD . . . . . DEN BOSCH
SEPTEMBER	
03/09	HET THEATERFESTIVAL . . . . . BRUSSEL
04/09	HET THEATERFESTIVAL . . . . . BRUSSEL
OKTOBER	
01/10	CHASSÉ THEATER . . . . . BREDA
03/10	CC TER VESTEN . . . . . BEVEREN
07/10	DE WARANDE . . . . . TURNHOUT
08/10	CC HASSELT . . . . . HASSELT
10/10	MALPERTUIS / CC GILDHOF . . . . . TIEL
13/10	CC BRUGGE . . . . . BRUGGE
20 – 24/10	BRASSELAAR . . . . . AMSTERDAM
29/10	CC BRASSCHAAT . . . . . BRASSCHAAT
30/10	CC DE KERN . . . . . WILRIJK
NOVEMBER	
04/11	THEATER AAN HET SPUI . . . . . DEN HAAG
DECEMBER	
10 – 11/12	TG MAASTRICHT . . . . . MAASTRICHT
12/12	CC DE ADELBERG . . . . . LOMMEL
JANUARI	
23/01	MINARD . . . . . GENT
FEBRUARI	
01/02	CC DE BOGAARD . . . . . SINT-TRUIDEN
APRIL	
14/04	CC DE HERBAKKER . . . . . EEKLO
19/04	TH. DE MAAGD . . . . . BERGEN OP ZOOM

spel Koen van Kaam
compositie & livemuziek Jorgen Cassier
regie Koen De Sutter
tekst Bohumil Hrabal (1976)
vertaling Kees Mercks
bewerking Koen De Sutter
techniek David Van Hove / Thomas Cuyckens / Anne Straetmans
productie THEATER ZUIDPOOL

met dank aan Lili Dang-Vu, Kathy Van De Velde, Pieter-Jan De Smet, Jolien Paeshuys, Elise Van Hove, Herbert De Vriese, Koen Haagdorens, Kees Mercks, Leo De Nijs, Ercola, Diane Belmans, Martijn Gielen, Bibliotheek Permeke Antwerpen, Oud Papier Michel